

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 104a/2016

privind controlul constituționalității articolului 41 din Legea cetățeniei
Republicii Moldova nr. 1024 din 2 iunie 2000 și a Decretului
Președintelui Republicii Moldova nr. 2102 din 9 iunie 2016 privind
acordarea cetățeniei Republicii Moldova

CHIȘINĂU

12 octombrie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 26 august 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 12 octombrie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La 26 august 2016 Igor Dodon, Vladimir Țurcan, Vlad Bătrîncea, Vasile Bolea, deputați în Parlament, au adresat Curții Constituționale o sesizare, prin care solicită controlul constituționalității articolului 41 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 din 2 iunie 2000 și a Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 2102 din 9 iunie 2016 privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova.

A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autorii acesteia, pot fi rezumate după cum urmează.

3. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2102 din 9 iunie 2016, dlui Traian Băsescu i-a fost acordată cetățenia Republicii Moldova în temeiul art. 88 lit. c) din Constituția Republicii Moldova și art. 24 alin. (2) din Legea cetățeniei Republicii Moldova.

4. Potrivit art. 41 din legea menționată: „Decretul Președintelui Republicii Moldova în problema cetățeniei poate fi atacat în Curtea Supremă de Justiție în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare.”

5. Autorii sesizării susțin că decretul menționat a fost emis contrar articolelor 1, 2 și 3 din Constituție. De asemenea, autorii invocă încălcarea, prin norma art. 41 din Legea cetățeniei Republicii Moldova, a articolelor 23 și 135 din Constituție.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 17
Cetățenia Republicii Moldova

„(1) Cetățenia Republicii Moldova se dobândește, se păstrează ori se pierde în condițiile prevăzute de legea organică. [...]”

Articolul 88
Alte atribuții

„Președintele Republicii Moldova îndeplinește și următoarele atribuții:

[...]

c) soluționează problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordă azil politic;

[...]”

7. Prevederile relevante ale Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 2 iunie 2000 (republicată: M.O., ed. specială din 9 decembrie 2005) sunt următoarele:

Articolul 27
Atribuțiile Președintelui Republicii Moldova

„Președintele Republicii Moldova:

a) soluționează problemele cetățeniei conform Constituției și prezentei legi;

b) emite decrete în cazul acordării, redobândirii, renunțării și retragerii cetățeniei Republicii Moldova, iar în cazul refuzului de acordare a cetățeniei, dă un răspuns argumentat.”

Articolul 41
Atacarea decretului Președintelui
Republicii Moldova

„Decretul Președintelui Republicii Moldova în problema cetățeniei poate fi atacat în Curtea Supremă de Justiție în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare.”

Articolul 42
Atacarea acțiunilor persoanelor oficiale

„Refuzul de a primi cererea în problemele cetățeniei Republicii Moldova, încălcarea termenelor, a modului de examinare a cererii și de executare a hotărârilor în problemele cetățeniei, precum și refuzul acordării cetățeniei și alte acțiuni ale

persoanelor oficiale pot fi atacate, în modul stabilit de lege, în instanța judecătorească.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizării

- *Cu referire la art.41 din Legea cetățeniei Republicii Moldova*

8. Autorii sesizării susțin că, potrivit art. 24 alin. (2) din Legea cetățeniei Republicii Moldova, decretul privind acordarea cetățeniei se emite în interesele Republicii Moldova. Respectiv, chiar dacă după conținut acesta comportă un caracter individual, după esență comportă un caracter politic, fapt care îl exclude de la controlul judiciar în contenciosul administrativ.

9. Autorii sesizării susțin că, potrivit art. 135 din Constituție, decretele Președintelui Republicii Moldova se contestă la Curtea Constituțională fără nici o excepție.

10. De asemenea, în sesizare se susține că norma contestată creează confuzii în privința căilor de atac, astfel având un caracter imprevizibil, ceea ce contravine art. 23 din Constituție.

- *Cu referire la Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2102 din 9 iunie 2016*

11. Autorii sesizării susțin că prin acordarea cetățeniei Republicii Moldova dlui Traian Băsescu au fost încălcate articolele 1, 2 și 3 din Constituția Republicii Moldova.

12. Potrivit acestora, titularul cetățeniei Republicii Moldova, prin declarațiile sale publice, a promovat ideea unirii Republicii Moldova cu România, fapt care constituie un atentat la independența și integritatea statului.

13. De asemenea, autorii sesizării susțin că, potrivit informațiilor din presă, Traian Băsescu se află sub urmărire penală. Respectiv, prin acordarea cetățeniei Republicii Moldova a fost încălcat și art. 20 lit. c) și d) din Legea nr. 1024.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea reține următoarele.

15. Articolele 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale abilitază deputatul în Parlament cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

16. Curtea menționează că obiectul controlului constituțional al actului în discuție îl constituie articolul 41 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 din 2 iunie 2000 și Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2102 din 9 iunie 2016 privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova.

17. Curtea reține că prevederile articolului 88 lit. c) din Constituție **abilitează Președintele Republicii Moldova cu una din principalele atribuții în exercitarea puterii de stat, care vizează statutul juridic al persoanei, – acordarea cetățeniei.** Astfel, conform normei constituționale, Președintele „*soluționează problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordă azil politic*”.

18. În Hotărârea nr.11 din 30 octombrie 2012 Curtea a statuat că:

„39. [...] atribuția Președintelui Republicii Moldova statuată la lit. c) art.88 din Constituție presupune examinarea tuturor problemelor legate de cetățenie, începând cu depunerea cererii și terminând cu emiterea soluției, care poate fi atât pozitivă, cât și negativă. [P]reședintele Republicii Moldova, conform prevederilor lit. c) art.88 din Constituție, **este unica autoritate, care poate emite soluții definitive pentru fiecare etapă a procedurii legate de dobândirea cetățeniei.**”

19. În același timp, Curtea menționează că, potrivit articolului 17 din Constituție, „cetățenia Republicii Moldova se dobândește, se păstrează ori se pierde în condițiile prevăzute de legea organică”.

20. Ținând cont de prevederile art.17 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora problemele cetățeniei Republicii Moldova sunt reglementate prin lege organică, Parlamentul a adoptat Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 XIV din 2 iunie 2000, care stabilește cadrul juridic al raporturilor legate de cetățenia Republicii Moldova.

21. Curtea menționează că, potrivit art. 27 din lege, Președintele Republicii Moldova emite decrete în cazul acordării, redobândirii, renunțării și retragerii cetățeniei Republicii Moldova, iar în cazul refuzului de acordare a cetățeniei, dă un răspuns argumentat.

22. În același timp, Curtea reține că potrivit art. 41 din lege: „Decretul Președintelui Republicii Moldova în problema cetățeniei poate fi atacat în Curtea Supremă de Justiție în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare”. De asemenea, potrivit art. 42 din lege, refuzul de a primi cererea în problemele cetățeniei Republicii Moldova, încălcarea termenelor, a modului de examinare a cererii și de executare a hotărârilor în problemele cetățeniei, precum și refuzul acordării cetățeniei și alte acțiuni ale persoanelor oficiale pot fi atacate, în modul stabilit de lege, în instanța judecătorească.

23. Curtea reține că garanțiile procedurale legate de cetățenie se încheiază pe prescripțiile art.11 și art.12 din Convenția europeană cu privire la cetățenie, care precizează că **deciziile referitoare la dobândirea cetățeniei trebuie să conțină motivații în formă scrisă, să poată face obiectul unui recurs administrativ sau judiciar**, în conformitate cu prevederile legislației interne.

24. În acest sens, Curtea, în jurisprudența sa, a susținut că prevederile din Legea cetățeniei, care reglementează atacarea hotărârilor în problema cetățeniei, **vin să asigure garanțiile statuate de reglementările internaționale** (HCC nr. 14 din 19 martie 2002).

25. În acord cu cele menționate, Curtea reține că Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2102 din 9 iunie 2016 privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova **poate face obiectul unui litigiu în contenciosul administrativ**. Curtea subliniază că de competența instanțelor de judecată ține **verificarea legalității actelor contestate**. Or, anume autorii sesizării au pretins că decretul enunțat a fost emis contrar art. 20 lit. c) și d) din Legea cetățeniei Republicii Moldova, fiind invocate în acest sens mai multe circumstanțe factive.

26. Concluzionând cele menționate, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și, deci, nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea deputaților în Parlament Igor Dodon, Vladimir Țurcan, Vlad Bătrîncea, Vasile Bolea pentru controlul constituționalității articolului 41 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 din 2 iulie 2000 și Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 2102 din 9 iunie 2016 privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 12 octombrie 2016
HCC nr. 75
Dosarul nr. 104a/2016